BUTLLETÍ FRAMEWORK

---

2 Consell de redacció

3 Editorial

4 Informació

- Presentació al mercat del Framework III
- Cursos sobre Framework
- Problemes de teclat en FW amb el Micral 40
- L'ús del diccionari ADHOC des de Framework
- Breus manuals FW i altres documents de formació

8 Divulgació

- Accés a menús. Ús de la tecla Ins
- Ús de les tecles Ctrl-nombre
- Com salvar arxius en FW
- Macros "retallar" i "enganxar"

10 Preguntes i respostes

- Tres qüestions
- Com modificar una etiqueta?

12 Esquemes

13 Recursos avançats

- La llibreria
- Abreviatures

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Programa d'Informàtica Educativa

Número 1
Octubre 1988
Reimpressió: juliol 1992

Consell de redacció

Ma. Cristina Abalde Reyes
Jordi Baldrich i Rossellò
Ramir Bullich Català de la Torra
Santiago Manrique Catalàn
Pere Perez Costa

Correspondència

La correspondència pot ser dirigida a:

Butlletí Framework
Programa d'Informàtica Educativa
Via Laietana 64, 1r, 1a
08003 BARCELONA

També pot ser enviada a través de la xarxa telemàtica XTEC a la bústia:

PIEJ+FWBUTL

Aquest butlletí s'ha realitzat íntegrament en Framework.

EDITORIAL

Fa dos anys que el Programa d'Informàtica Educativa va iniciar les dotacions de microordinadors i de software als centres docents de secundària. Fa dos anys, doncs, que els professors d'aquests centres vàreu començar a enfrontar-vos amb el paquet integrat Framework. En aquells moments, i ara encara, un paquet integrat era (i és) una eina potent, útil i que admet un ús generalitzat, en diversos contextos, amb diversos objectius, tant educacionals com personals.

El PIE no ha escatimat esforços en la divulgació i en la promoció de l'ús del paquet Framework com a eina global que és. Així, per exemple, és l'eina que primordialment s'estudia en 108 dels 153 cursos de formació programats per la primera tongada de l'actual curs escolar. Així, per exemple, s'ha confeccionat documentació per l'autoaprenentatge, que podeu trobar en la "Carpeta" o Dossier de documentació. I així, per exemple, s'ha creat aquest Butlletí Framework.

Queda dit, doncs, que l'objectiu principal de l'edició d'aquest Butlletí Framework és el de contribuir a la divulgació i a la promoció de l'ús del paquet Framework i afavorir...

...el contacte entre usuaris. Pròximament ja us anunciarem la creació d'un "Club telemàtic d'usuaris FW",

...l'enriquiment i la personalització del FW amb la incorporació de macros i funcions definides per l'usuari,

...l'autoaprenentatge i l'aprofundiment en el domini del paquet.

Un darrer paràgraf per sol.licitar la vostra col.laboració. De fet, aquest Butlletí prendrà realment relleu en el moment en què us animeu a participar-hi. Hi ha diverses portes obertes: col.laboracions en articles de fons, ja sigui comentant temes d'ús avançat com comentant experiències d'utilització educativa dels processadors de textos, les bases de dades o els fulls de càlcul; secció de preguntes on podreu plantejar els vostres dubtes. I, naturalment, restem oberts a qualsevol suggeriment de millora.

Teniu a les mans el primer número del Butlletí Framework. Que us sigui profitós!

INFORMACIÓ

Presentació al mercat del Framework III

El Framework III es va presentar al mercat americà la primavera passada. N'existeix ja una versió castellana de propera aparició. El PIE està avaluant aquesta nova versió de Framework i valorant la possibilitat de la seva adquisició.

Podem dir que aquesta nova versió de "Framework" no és revolucionària si es compara amb la seva predecessora Framework II, de la mateixa manera que aquesta no ho va ser en relació a Framework I. Malgrat tot, aquest nou pas inclou un bon nombre de millores substancials que afecten gairebé tots els seus àmbits de treball.

Sense pretendre de ser exhaustius volem reflectir a continuació alguns dels elements que s'hi han incorporat:

- compatibilitat amb els fitxers de Framework II amb la possibilitat addicional d'exportar novament el fitxer amb aquell format,
- ús de superíndexs i subíndexs,
- gestió de notes a peu de pàgina i de final del document,
- possibilitat d'utilitzar etiquetes de més d'una línia en els esquemes ,
- possibilitat d'atribuir a cel.les i camps el tipus de dada que contindran(caràcter,numèric,data...)
- blocatge de diverses files i columnes en comptes de l'opció Bloquear la col/lin actual,
- possibilitat de recalcular parcialment un full de càlcul,
- possibilitat de crear subdirectoris des de Framework. Possibilitat de canviar el nom d'un subdirectori o d'un fitxer,
- filtratge de directoris per tal que només es visualitzin els arxius que acompleixen la condició de filtratge,
- funcions noves de FRED.

Cursos sobre Framework

El pla de formació del PIE inclou aspectes relatius al Framework en diversos dels seus cursos. Estudiem el processador de textos, la base de dades, el full de càlcul, els gràfics, els esquemes i el llenguatge FRED.

Els cursos que inclouen els temes que acabem d'esmentar:

- Curs "Introducció a la informàtica educativa" (C0) que inclou set setmanes dedicades al processador de textos i esquemes i set setmanes dedicades a la base de dades.
- Curs "Processament de textos" (C21) que inclou el tema que hem esmentat i esquemes
- Curs "Bases de dades" (C4) que inclou el tema que hem esmentat i gràfics.
- Curs "Eines informàtiques de càlcul" (C6) que inclou el full de càlcul i gràfics.
- Curs "Framework avançat. Llenguatge FRED" (C9).Inclou una revisió dels aspectes més avançats del paquet i una introducció al llenguatge de programació FRED que és propi de Framework.

Problemes de teclat en FW amb el Micral 40

El funcionament del Framework en el Micral 40 pot presentar algunes dificultats si la instal.lació no està efectuada correctament. Per al seu bon funcionament cal:

- Utilitzar l'última versió disponible del comandament KEYBCAT que configura el teclat de l'ordinador. Aquesta versió és la 2.9 amb data 17/2/88 inclosa a la carpeta "Software Educatiu 2" que s'està distribuint pels centres. El comandament KEYBCAT s'ha d'executar en engegar l'ordinador. Normalment el trobareu al directori SISTEMA.
- La configuració del teclat de Framework a través del programa SETUP ha de ser el teclat IBM standard.

Si algun d'aquests factors és incorrecte Framework no funcionarà amb normalitat:

- si no funciona la tecla Scroll Lock (Bloq despl) probablement és que la versió utilitzada del KEYBCAT és inadequada.,

- si la tecla anterior funciona, però no funcionen Alt-«-, Ctrl-#, Ctrl-#, Ctrl-Del, caldrà configurar adequadament el Framework mitjançant el programa SETUP i utilitzar la versió que hem esmentat de KEYBCAT.

L'ús del diccionari ADHOC des de Framework

L'ADHOC és un programa d'ajut a la correcció de textos en català. Permet verificar l'ortografia de pantalles des d'un punt de vista lexicogràfic i, en part, sintàctic.

És un mòdul resident per a entorn MS-DOS, que comprova la correcció ortogràfica d'una pantalla de text (però NO gràfica!), és a dir, pantalles de 25 línies per 80 columnes de caràcters alfanumèrics.

L'ADHOC està inclòs en la carpeta "Software Educatiu 2" que s'està repartint pels centres. Un cop instal.lat es pot fer servir des de Framework si s'utilitza la pantalla de textos. En primer lloc caldrà activar ADHOC (vegeu la seva pròpia documentació), posteriorment entrar a Framework i cridar-lo per corregir el contingut de la pantalla prement simultàniament la tecla Ctrl i la tecla de Majúscules.

Si Framework està configurat en pantalla gràfica (la pantalla apareix com a monocroma) es pot adaptar mitjançant el programa SETUP que hi ha en el disc d'instal.lació. El procés per realitzar l'adaptació és el següent:

- col.loqueu el disc d'instal.lació en la unitat A,
- situeu-vos al directori de Framework,
- teclegeu A: SETUP,
- trieu l'opció 2(OTROS USOS DEL PROGRAMA SETUP),
- trieu l'opció 2(FWSETUP és en la unitat i dir. actius),
- trieu l'opció 2 (CONFIGURACION),
- trieu l'opció 1(HARDWARE PRIMARIO),
- trieu l'opció 1 (Monitor),
- trieu l'opció 4 (Tablas para IBM),
- trieu l'opció 4 (IBM color (modo texto)),
- premeu M,
- trieu l'opció 7 (ALMACENAR CAMBIOS Y SALIR AL DOS),
- premeu la barra espaiadora,
- trieu l'opció 2 (FWSETUP està en la unitat i dir. actius).

Si torneu a cridar Framework aquest apareixerà a la pantalla de text. La línia de menús ha d'aparèixer en color.

Breus manuals FW i altres documents de formació

La bibliografia existent sobre Framework és escassa i l'analitzarem en butlletins pròxims. Però existeix força documentació creada pel PIE i que està a disposició de tots els centres.

La carpeta groga Documentació-1 distribuïda per tots els centres de secundària, conté al capítol 3 (Logicals d'ús general) els documents següents relatius a Framework:

- manual de Framework(inclou una introducció al paquet, processador de textos i bases de dades) (1/12/86),
- manual de Full de càlcul (2/3/87),
- manual d'esquemes(2/3/87),
- manual de gràfics(30/3/87),
- tutorial de processador de textos (1/12/86),
- tutorial de Base de dades (1/12/86),
- tutorial de full de càlcul (1/12/86).

Existeix, a més, la documentació generada per als cursos de formació de professors amb el contingut següent:

- processador de textos
- bases de dades
- full de càlcul
- programació en FRED.

Aquestes documentacions, de més volum que les que s'inclouen en la carpeta, presenten aspectes teòrics i fitxes de pràctiques. El seu volum no en permet una distribució generalitzada a tots els centres, però és material de lliure difusió i pot ser consultat en el PIE o es pot sol.licitar en règim de préstec.

DIVULGACIÓ

Accés a menús. Ús de la tecla Ins

Hi ha dues maneres d'accedir als menús d'utilitats del Framework:

1. Prement la tecla Ins. Sortirà l'últim menú utilitzat i, mitjançant les tecles del cursor, us podreu desplaçar pels diferents menús.

2. Prement alhora les tecles Ctrl i la inicial del menú desitjat. Per exemple, per activar el menú Imprimir cal prémer Ctrl-I.

   Recordeu també que per activar qualsevol opció és suficient prémer la inicial d'aquesta opció. És per això que, a dins d'un menú, totes les opcions comencen per una lletra diferent.

   Prement la tecla Ins dues vegades activeu l'últim menú utilitzat i, dins d'aquest, l'última opció activada. Aquesta opció és útil quan hem de repetir una cosa moltes vegades. Per exemple, si hem d'escriure en negreta moltes paraules d'un text, és més fàcil escriure primer tot el text i després posar la negreta amb F6 i la tecla Ins.

Ús de les tecles Ctrl-nombre

La combinació de tecles Ctrl-nombre (n) permet repetir n vegades la tecla premuda posteriorment. És a dir, per exemple, si voleu posar 44 vegades un punt "." caldrà:

- Prémer la tecla Ctrl
- Sense deixar-la anar teclejar 44 amb el teclat numèric de la part superior.
- Prémer la tecla .

Si desitgeu activar una macro diverses vegades, també podeu utilitzar el mateix procediment.

Com salvar arxius en FW

Hi ha dues maneres de fer-ho:

1) Amb la tecla CTRL-«-+:

Si la finestra és nova, es desa en el disc i directori per omissió.
Si l'arxiu no és nou, es desa en el disc i directori del qual prové.
Podeu variar el disc per omissió situant el cursor damunt la lletra corresponent i prement alhora CTRL-«-+.

2) Amb la tecla F8 (copiar):

Es copia dins del directori que interessa. Per això, cal entrar dins del directori. La seqüència de tecles per copiar un document podria ser:

- Situar el cursor sobre el marc del document.
- Prémer F8 (copiar).
- Prémer la tecla Bloq Despl (Scroll Lock).
- Situar el cursor sobre la unitat de disc que desitgeu.
- Prémer + per entrar al directori corresponent.
- Prémer «-+ per confirmar el lloc de destinació.

Macros "retallar" i "enganxar"

La llibreria de FRAMEWORK II conté un conjunt de macros predefinides: Alt-F1... Alt-F10 que us poden ser útils, especialment Alt-F7 Cortar i Alt-F8 Pegar.

Amb Alt-F7 reservem el text seleccionat per a la seva utilització posterior.

Amb Alt-F8 es copia a la posició del cursor l'últim text retallat.

No cal que l'acció de "enganxar" segueixi a l'acció de "retallar". A més, es pot copiar el text tantes vegades com es desitgi.

De fet, la utilització d'aquestes macros és l'única manera de copiar text entre l'àrea de fórmula i la de contingut, així com de copiar el contingut de l'etiqueta d'una finestra.

PREGUNTES I RESPOSTES

Tres qüestions

Primera: ¿Com fer que la primera línia de cada paràgraf estigui més a l'esquerra que la resta?

Segona: ¿Com fer per separar una paraula al final d'una línia, posant-hi un guió?

Tercera: ¿Com fer que un espai en blanc no es converteixi en més d'un en justificar el text per la dreta?

Per exemple, si voleu el text d'aquesta manera:

```
+-----
     Alguns dels avantatges d'utilitzar Framework II són  els se-
güents:

1. Possibilitat de treballar amb esquemes. Faciliten l'or-
   ganització de la informació i dels programes.

2. Només cal aprendre  un  conjunt d'instruccions, tecles,
   etc.

3. A  tots  els  instituts  de  Catalunya  està instal.lat
   Framework II,  i ja són molts el professors  que l'uti-
   litzen.  Això facilita l'intercanvi  d'informació i co-
   neixements.
+-----
```

I, en canvi el que heu obtingut ha estat el següent:

```
+-----
     Alguns  dels  avantatges  d'utilitzar Framework  II  són els
següents:

   1.  Possibilitat  de treballar  amb esquemes. Faciliten
l'organització de la informació i dels programes.

   2.   Només  cal  aprendre  un  conjunt  d'instruccions,
tecles, etc.

   3.  A tots els Instituts de  Catalunya  està instal.lat
Framework   II,   i   ja  són  molts  el   professors  que
l'utilitzen. Això facilita l'intercanvi d'informació i co-
neixements.
+-----
```

Primera qüestió: la primera línia sortida cap a l'esquerra l'aconseguireu definint el Margen izquierdo = 3 (al menú Texto), i el Párrafos: Sangrado =-3.

Segona qüestió: una vegada escrit el text, el justificareu per la dreta (si així ho desitgeu) i tot seguit posareu un "guió tou", amb l'opció Unir con Guión del menú Edit (Ctrl-E U), enmig de cada paraula que comença una línia. Observeu que Framework utilitza aquests guions si cal.

Si canvieu el marge dret segurament haureu de tornar a posar guions.

Tercera qüestió: en justificar per la dreta, el processador de textos afegeix els espais en blanc que li calen. Però alguns ens poden molestar. Així podeu veure, en el text proposat com a exemple, que després de "1. ", "2. " i "3. ", no sempre hi ha un sol espai en blanc; també "Framework II" apareix amb més d'un espai entre les dues paraules.

Per indicar a Framework que dues paraules han de tractar-se com una sola i que, per tant, no hi intercali espais ni les separi en dues línies diferents, escriviu l'espai en blanc amb Ctrl-barra espaiadora. De l'espai en blanc generat d'aquesta manera se'n diu: "espai dur".

Com modificar una etiqueta?

Quan el cursor està situat sobre l'etiqueta d'una finestra (o sobre un camp de base de dades o full de càlcul) i la voleu editar, directament queda esborrat el contingut de l'etiqueta, i l'heu de rescriure de bell nou.

Per evitar-ho heu de començar l'edició prement la barra espaiadora.

ESQUEMES

Sense cap mena de dubte, l'aspecte que més caracteritza Framework enfront d'altres productes alternatius són els esquemes i les finestres contenidores.

Podem dir que els esquemes són una eina potent i ben dissenyada que permet treballar d'una manera organitzada i que té un potencial didàctic que cal descobrir.

És ben cert que la persona que treballa usualment en Framework i que no incorpora els esquemes com a element habitual està infrautilitzant les possibilitats del paquet.

Aquesta secció, present en el Butlletí des del seu començament, es convertirà al llarg de diversos números en una secció fixa que té com a finalitat donar a conèixer amb detall el funcionament d'esquemes i finestres contenidores i convidar tots els lectors a fer-ne un ús més continuat i profitós.

La carpeta groga Documentació-1 distribuïda pel PIE a tots els centres presenta en el capítol 3 (Logicals d'ús general) un document amb data 1/2/87 dedicat exclusivament a aquest aspecte, amb informació adequada per a una primera presa de contacte.

RECURSOS AVANÇATS

La llibreria

La llibreria és una finestra que portem a l'àrea de treball cada cop que executem Framework II.

La seva funció és adaptar la resposta del programa a les nostres necessitats. Podem considerar-la com una caixa d'eines que ens facilita el treball: creació automàtica de documents, reproducció de textos que utilitzem freqüentment, funcions especialitzades, etc. Es guarda al directori on tenim instal.lat Framework II amb el nom LIBRERIA.FW2.

Conté cinc seccions: Macros, Abreviatures, Formats d'impressió, Funcions definides i Finestres d'ús freqüent (supòsits).

Abreviatures

És una seqüència de tecles que podem associar a un nom. Es creen a partir de l'opció Macros/Abreviaturas del menú Crear; per utilitzar-les escriurem el seu nom i, a continuació, premerem Alt-«- utilitzant la tecla «- de correcció.

Exemple: abreviatura IB, que reprodueixi el nom i l'adreça del centre on treballem.

- creeu una finestra en blanc de treball: Ctrl-C V,
- entreu al seu interior: F9,
- Activeu l'opció Macros/Abreviaturas del menú Crear: Ctrl-C M,
- donar-li nom: IB «-+,
- escriure el contingut:

I. B. Bernat Metge
C/Menorca, 55
08020 Barcelona

- acabeu: Ctrl-Break

Per utilitzar-la teclegeu IB Alt-«-

Moltes vegades en escriure una abreviatura ens equivoquem i hem de corregir-la. Malauradament, en utilitzar-la, reproduirem tota la seqüència de tecles, incloses les errades i les correccions. Per evitar-ho caldrà modificar el seu contingut.

Si heu creat l'abreviatura IB de l'exemple, trobareu a la secció corresponent de la Llibreria una finestra de text IB amb la seqüència de tecles que heu premut. Podeu editar-la tenint en compte que les tecles de control i edició es representen amb el seu nom FRAMEWORK, per exemple: {RETURN}, {BACKSPACE}, {DEL}, {TAB}, etc.

De fet podem crear abreviatures directament. Només cal preparar una finestra de text amb el contingut que volem reproduir, donar-li el nom amb què volem cridar-la i copiar-la a la secció Abreviaturas de la Llibreria.

No us oblideu d'enregistrar la Llibreria si heu fet modificacions que voleu conservar.